

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

**VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS**
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/17/1516

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Merit Valgjärv
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	25.08.2017 Tallinn
Vaide esitamise aeg	17.07.2017
Teabevaldaja	Riigikantselei aadress: Rahukohtu 3 15161 Tallinn e-posti aadress: riigikantselei@riigikantselei.ee
Teabevaldaja vastutava isik	riigisekretär
Vaide esitaja (teabenõudja)	MTÜ ARB aadress: Mardi talu Pirgu küla Juuru vald 79401 Raplamaa e-posti aadress: priit@humal.ee

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punktide 1 ja 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3 alusel:

1) teen vaideotsuse rahuldada vaie täielikult:

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

- analüüsida 13.07.2017 MTÜ ARB esitatud teabenõudega soovitud teavet ja väljastada sellest osa, millele juurdepääsupiirangud ei laiene;
- konsulteerida valitsuskabineti 05.02.2015 nõupidamise materjalidele juurdepääsupiirangu osalise või täies mahus laienemise osas juurdepääsupiirangu kehtestanud asutusega ja väljastada see osa teabest, millele juurdepääsupiirangud ei

laiene.

- põhjendada teabe, millele laienevad endiselt juurdepääsupiirangud, väljastamatajätmist.

3) määrán ettekirjutuse täitmise tähtajaks 08.09.2017.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspektsiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspektsiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspektsioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

13.07.2017 esitas MTÜ ARB teabenõude Riigikantseleile, milles soovis 05.02.2015 Vabariigi Valitsuse kabinetinõupidamise neljanda päevakorrapunkti koopiat (arutelu ja materjalid).

14.07.2017 keeldus teabevaldaja teabenõude täitmisest põhjendades seda asjaoluga, et kõik soovitud dokumendid on juurdepääsupiiranguga teave.

17.07.2017 esitas MTÜ ARB vaide Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja sai 14.07.2017 Riigikantseleilt teabenõude vastusena teada, et RB CEF rahastustaoitluse esitamisega seotud ja samuti MKM väidete kohaselt allkirjastamise volitusi käsitlevad valitsuskabineti materjalid 05.02.15 (päevakorra punkt 4) on tunnistatud piiratud ligipääsuga teabeks.

Palume:

1) Teha kindlaks kas kehtivad juurepääsupiirangud avaliku teabe seaduse § 35 lg 2 p 2-3 alusel on õiguspärased?

2) Teha kindlaks kas valitsuskabineti materjalides on andmeid, mistõttu need peaksid olema tunnistatud täies ulatuses asutusesiseseks kasutamiseks mõnel muul alusel ?

3) Teha kindlaks kas CEF rahastustaoitus, mis on valitsuskabineti materjalide osa sisaldab andmeid mistõttu ta peaks olema tunnistatud täies ulatuses asutusesiseseks kasutamiseks mõnel muul alusel ?

4) Teha ettekirjutus juurdepääsupiirangute tühistamiseks ja teabe avaldamiseks.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Priit Humal palus oma teabenõudes Riigikantseleil väljastada koopia valitsuskabineti 5. veebruari 2015. a nõupidamise (edaspidi: kabinetinõupidamine) pp nr 4 „Rail Balticu Euroopa Ühendamise Rahastu rahastustaoitlusest“ arutelust ja materjalidest.

Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) esitas ülalnimetatud küsimuse aruteluks kabineti nõupidamisele järgmised dokumendid:

- 1) memorandum valitsuskabineti nõupidamisele,*
- 2) Balti riikide ühise toetuskirja eelnõu Rail Baltic projektitaotlusele (seisuga 3. veebruar 2015. a, Läti ettepaneku alusel, inglise keeles),*
- 3) ülevaade omafinantseeringu vajadusest 66,2% finantsvajaku korral (inglise keeles),*
- 4) ülevaade omafinantseeringu vajadusest 91,4% finantsvajaku korral (inglise keeles),*
- 5) ülevaade omafinantseeringu vajadusest 100% finantsvajaku korral (inglise keeles),*
- 6) Rail Balticu Euroopa Ühendamise Rahastu Balti riikide ja Rail Baltic ühisettevõtte ühistootluse eelnõu (seisuga 3. veebruar 2015. a, inglise keeles),*
- 7) ettekande slaidid (PowerPointis).*

Saadana Teile lisatuna:

- 1) kõik ülalnimetatud dokumendid,*
- 2) väljavõtte Riigikantselei koostatud kabineti nõupidamise kokkuvõttest (ülalnimetatud päevakorrapunkti osas).*

Kõik ülalnimetatud dokumendid on juurdepääsupiiranguga „asutusesiseseks kasutamiseks“. Alljärgnevalt vastan Teie küsimustele.

1. küsimus: Vastavalt AvTS § 38 lg 2 ei ole välistatud ka juurdepääsupiiranguga teabest selle osa väljastamine, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Kas antud juhul laienevad juurdepääsupiirangud kogu teabele või on võimalik osa teabest siiski teabenõudjale väljastada?

Vabariigi Valitsuse reglemendi § 11 lg 6 järgi otsustab Vabariigi Valitsusele esitatavatele dokumentidele juurdepääsupiirangu kehtestamise dokumendi esitaja. Kõneksoleval juhul on dokumentidele juurdepääsupiirangu kehtestanud MKM ja seega on sellele küsimusele pädev vastama MKM.

Kabineti nõupidamise kokkuvõtte puhul laieneb juurdepääsupiirang kogu teabele. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 13 lg 4 kohaselt tunnistatakse valitsuskabineti nõupidamiste kokkuvõtted avaliku teabe seaduses (AvTS) sätestatud alustel ja korras asutusesiseseks kasutamiseks, kui nõupidamisel ei otsustata teisiti.

2. küsimus: Juurdepääsupiirang peab olema ka põhjendatud ja kooskõlas teabe sisuga. Palun selgitada, kuidas teabe avalikuks saamine võib kahjustada riigi välissuhtlemist (AvTS § 35 lg 3)?

MKM on kehtestanud enda ettevalmistatud dokumentidele juurdepääsupiirangu AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel. Nende dokumentide kohta on täpsemad selgitusi pädev andma MKM. Kabineti nõupidamise kokkuvõtte on juurdepääsupiiranguga AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel. AvTS § 35 teised sätted, sh küsimus kokkuvõttes oleva teabe võimaliku avalikuks saamise mõjust riigi välissuhtlemisele, ei ole kabineti nõupidamise kokkuvõtte puhul asjassepuutuvad.

3. küsimus: Riigikantselei on teabenõude täitmisest keeldumises põhjendanud:

Valitsuskabineti nõupidamisele esitatud dokumendid on AvTS § 35 lg 2 p 2 alusel juurdepääsupiiranguga kuni 11. veebruarini 2018. a. Teabevaldaja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Kas Riigikantseleil ei ole eelmärgitud dokumente?

Riigikantseleil on ülalnimetatud dokumendid (ülalpool loetletud dokumendid nr 1-7) olemas ja saadame need Teile lisatuna. Dokumendid on ette valmistatud ja neis olevale teabele juurdepääsupiirangu kehtestanud MKM.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vastavalt avaliku teabe seaduse (AvTS) § 9 on teabevaldaja kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras.

Tulenevalt sellest on Riigikantselei teabevaldajaks kogu vaide esitaja nõutud teabe osas.

1. Valitsuskabineti 05.02.2015 nõupidamisele esitatud dokumendid

Antud juhul on tegemist olukorraga, kus Valitsuskabineti nõupidamisele esitatud dokumendid on koostanud ja neile juurdepääsupiirangu kehtestatud teine asutus (Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium).

Teabe loonud teabevaldaja seatud juurdepääsupiirang on siduv ka kõigile teistele teabevaldajatele. Kui otse eriseadusest ei tulene teisiti, ei saa teine asutus piirangut omatahtsi kehtetuks tunnistada ega eirata. Vastasel juhul kohaldub väärtteovastutus (AvTS-i § 541 lg 1). Ainult piirangu seadnu saab selle kehtetuks tunnistada, teised saavad vaid tema tähelepanu juhtida.

Antud juhul ei nähtu, et teabevaldaja oleks suhelnud piirangu seadnud asutusega, et selgitada välja, kas juurdepääsupiirang kehtib dokumentidel tervikuna või on võimalik teavet osaliselt väljastada. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi vastuskirjast Andmekaitse Inspeksioonile selgub, et nt valitsuskabinetile esitatud materjalidest on lisalt 2 (2) *Balti riikide ühise toetuskirja eelnõu Rail Baltic projektitaotlusele (seisuga 3. veebruar 2015. a, Läti ettepaneku alusel, inglise keeles)*) juurdepääsupiirang eemaldatud, mis tähendab, et dokument tuleb teabenõudjale väljastada.

2. Valitsuskabineti 05.02.2015 nõupidamise kokkuvõte

Valitsuskabineti nõupidamise kokkuvõte on Riigikantselei loodud dokument ja seda peab teabe loonud asutus ise analüüsima enne kui teabenõudele vastatakse. Teabevaldaja on põhjendanud: *Kabinetinõupidamise kokkuvõtte puhul laieneb juurdepääsupiirang kogu teabele. Vabariigi Valitsuse reglemendi § 13 lg 4 kohaselt tunnistatakse valitsuskabineti nõupidamiste kokkuvõtted avaliku teabe seaduses (AvTS) sätestatud alustel ja korras asutusesiseseks kasutamiseks, kui nõupidamisel ei otsustata teisiti.*

Antud juhul on juurdepääsupiirang kehtestatud AvTS § 35 lg 2 p 3 alusel, mille kohaselt võib asutusesiseseks kasutamiseks tunnistada põhjendatud juhtudel asutusesiseselt adresseeritud dokumendid, mida dokumendiregistris ei registreerita. Peale dokumentidega tutvumist on ilmselt mõned punktid kabinetinõupidamise kokkuvõttes tõepoolest põhjendatult juurdepääsupiiranguga teabeks, kuna kajastavad alusdokumentides olevat teavet, mis on tänaseks juurdepääsupiiranguga AvTS § 35 lg 1 p 3 alusel.

Samas päevakorrapunkti pealkiri, ettekandjad, punktid 1-3 ei sisalda teavet, millele juurdepääsu piiramine kajastaks alusdokumentides leiduvat teavet ulatuses, mis võiks riigi välissuhtlemist kahjustada. Muud põhjendused märgitud teabe mitteavalikustamiseks teabevaldaja vastuses puuduvad.

AvTS sätestatud kord juhul, kui teabenõue esitatakse juurdepääsupiiranguga dokumendi saamiseks, on sätestatud AvTS § 38 lõikes 2, mille kohaselt ei saa teabenõude täitmisest keelduda ainuüksi põhjusel, et küsitud dokument/teave sisaldab muu hulgas piiranguga teavet (vt ka Riigikohtu 23.10.2003. a otsust nr 3-3-1-57-03, RT III 2003, 32, 324, punkt 20). Kui on võimalik, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale küsitud dokumendist/teabest, mida piirang ei puuduta.

Tulenevalt eeltoodust ja asjaolust, et teabenõudja on samasisulise teabenõude esitanud ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, peab Riigikantselei esitatud teabenõude uuesti läbi vaatama ja väljastama teabest juurdepääsupiiranguta osa samas mahus nagu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Kui täiendava analüüsi käigus selgub, et osa teabest on endiselt juurdepääsupiiranguga, siis peab seda teabenõudjale vastates ka täiendavalt põhjendama.

/allkirjastatud digitaalselt/

Merit Valgjär

juhivinspektor

peadirektori volitusel